

Цюпак Володимир Павлович, к.е.н.,
докторант Інституту тваринництва
Національної академії аграрних наук України
Краля Вікторія Григорівна, к.е.н., доцент,
доцент кафедри менеджменту, бізнесу і
адміністрування Державного
біотехнологічного університету
Майборода Сергій Михайлович,
керівник ТОВ «Агро+»

Tsupak Volodymyr, Candidate of Economic Sciences, Associate
Professor, Doctoral Student of National Academy of Agrarian
Sciences of Ukraine, <https://orcid.org/0009-0001-3886-6673>
Kralia Viktoriia, Candidate of Economic Sciences, Associate
Professor Associate Professor of the Department of Management,
Business and Administration, State Biotechnological University,
<https://orcid.org/0000-0003-0990-0788>
Maiboroda Serhii, Head of Agro+ LLC, <https://orcid.org/0009-0004-3898-9683>,

**ФІНАНСОВО-КРЕДИТНЕ ТА ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗШИРЕНОГО ВІДТВОРЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ В
ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
FINANCIAL, CREDIT, AND INVESTMENT SUPPORT FOR THE EXPANDED REPRODUCTION OF POTENTIAL IN
ENSURING THE FINANCIAL AND ECONOMIC STABILITY OF ENTERPRISES**

Цюпак В. П., Краля В. Г., Майборода С. М. Фінансово-
кредитне та інвестиційне забезпечення розширеного
відтворення потенціалу в забезпеченні фінансово-
економічної стійкості підприємств. *Український журнал
прикладної економіки та техніки*.
2025. Том 10. № 3. С. 349 – 352.

Tsupak V., Kralia V., Maiboroda S. Financial, Credit, and
Investment Support for the Expanded Reproduction of
Potential in Ensuring the Financial and Economic
Stability of Enterprises. *Ukrainian journal of applied
economics and technology*.
2025. Volume 10. № 3, pp. 349 – 352.

У статті розглянуто теоретико-прикладні аспекти фінансово-кредитного та інвестиційного супроводження розширеного відтворення потенціалу підприємств. В умовах воєнних ризиків та логістичної трансформації 2024–2025 років фінансова стійкість суб'єктів господарювання визначена як динамічна здатність до якісного оновлення ресурсного базису. Метою дослідження є наукове обґрунтування механізмів залучення зовнішніх та внутрішніх фінансових ресурсів для забезпечення інтенсивного типу відтворення потенціалу як фундаменту економічної безпеки підприємства. У ході роботи використано статистичний аналіз інвестиційних потоків, порівняльну оцінку банківських продуктів та графоаналітичний метод «Квадрат потенціалу» для візуалізації збалансованості розвитку фінансової, виробничої та інноваційної складових підприємства. Встановлено, що ключовим стимулятором розширеного відтворення в Україні виступає програма «Доступні кредити 5-7-9%», яка нівелює високу вартість капіталу. Проаналізовано стрімке зростання капітальних інвестицій у 2024 році (на 35,1%), проте виявлено дисбаланс: домінування вкладень у матеріальні активи (93,8%) при недостатній увазі до інтелектуального капіталу. Доведено ефективність використання лізингу та факторингу як альтернативних інструментів підтримки ліквідності. Зроблено висновок, що фінансово-економічна стійкість досягається лише за умови превентивного управління «кредитно-борговою пасткою» та гармонізації темпів оновлення потужностей із реальними показниками рентабельності. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою моделей залучення приватного капіталу в проекти поствоєнного відновлення промислового сектору.

Ключові слова: фінансова стійкість, розширене відтворення, інвестиційне забезпечення, банківське кредитування, капітальні інвестиції, фінансіалізація, державна підтримка, потенціал підприємства, лізинг.

This article examines the theoretical and practical aspects of financial, credit, and investment support for the expanded reproduction of enterprise potential. Amidst the global economic turbulence, military risks, and radical transformation of logistics chains in 2024–2025, the financial and economic stability of business entities is identified as a critical factor for national economic security. The study treats stability not as a static state, but as a dynamic capacity for qualitative renewal and adaptation to external shocks. The aim of the research is to scientifically substantiate the conceptual framework and practical instruments for securing the financial, credit, and investment foundations of expanded potential reproduction. This process is viewed as the dominant driver for maintaining long-term enterprise sustainability and competitiveness in a high-risk environment. The study employs systematic and statistical analysis to evaluate investment flows and banking sector trends. It utilizes the "Potential Square" graph-analytical method to visualize the balance between financial, production, and innovation components. Furthermore, investment efficiency is assessed through NPV and integrated development coefficients to address the risks of debt-dependency. The analysis reveals that the "Affordable Loans 5-7-9%" program serves as the primary external lever for reproduction in Ukraine, mitigating the high cost of capital. Although tangible investments grew significantly by 35.1% in 2024, a structural imbalance was identified: 93.8% of investments are directed toward tangible assets, while intellectual capital remains underfunded at 6.2%. The research highlights the rising importance of non-banking tools, such as leasing and factoring, alongside international programs from the EBRD and World Bank, which act as stabilizing buffers for the private sector. The study concludes that achieving financial and economic stability requires an intensive type of reproduction focused on resource efficiency and technological innovation. Effective management must balance debt obligations with real profitability to avoid the "credit-debt trap." Future research should focus on developing models for attracting private equity into post-war industrial recovery projects.

Keywords: financial stability, expanded reproduction, investment support, bank lending, capital investment, financialization, state support, enterprise potential, leasing, Ukraine, economic resilience.

Вступ

Проблема забезпечення фінансово-економічної стійкості суб'єктів господарювання в умовах глобальної турбулентності, воєнних ризиків та радикальної трансформації логістичних ланцюгів набуває статусу критичного фактора національної економічної безпеки. Стійкість підприємства не є статичним станом; це динамічна характеристика, яка відображає здатність системи не лише протидіяти дестабілізуючим впливам, а й переходити до нових, вищих рівнів функціонування. Фундаментом такої здатності виступає потенціал підприємства — сукупність ресурсів, можливостей та компетенцій, що забезпечують його життєдіяльність.

У сучасній економічній парадигмі просте відтворення потенціалу, яке передбачає лише заміну зношених ресурсів у незмінному обсязі, веде до поступової втрати конкурентоспроможності та деградації фінансового стану. Виклики 2024–2025 років вимагають від українських підприємств орієнтації на розширене відтворення, що базується на якісному вдосконаленні факторів виробництва, впровадженні інновацій та нарощуванні капітальної бази. Процес розширеного відтворення неможливий без ефективного механізму фінансово-кредитного та інвестиційного супроводження, який виступає одночасно і джерелом ресурсів, і каталізатором модернізаційних перетворень.

Фінансово-економічна стійкість за своєю суттю є похідною від ефективності управління фінансовими потоками, структурою капіталу та інвестиційною привабливістю. Брак власних фінансових ресурсів, зумовлений високою інфляцією та зниженням рентабельності, змушує підприємства звертатися до зовнішніх джерел: банківського кредитування, лізингу, факторингу та міжнародних грантових програм. Кожен із цих інструментів має специфічний вплив на фінансову архітектуру підприємства, формуючи складну систему взаємозв'язків між ліквідністю, платоспроможністю та темпами відтворення потенціалу. Дослідження фінансово-економічної стійкості та відтворення потенціалу підприємства має глибокі теоретичні корені. Питання формування системи фінансово-економічної безпеки та стійкості в умовах кризи розглядалися у працях Бут Т. В. та Нетудихати К. Л. [1], які акцентували увагу на необхідності планування потреб виробництва у фінансових ресурсах для забезпечення безперервної діяльності. Вівчар О. [2] розширила цей підхід, запропонувавши цілісну концепцію фінансово-економічної безпеки бізнесу як фундаменту його стійкого розвитку. Теоретичні аспекти визначення фінансової стійкості як здатності системи повертатися до рівноваги після зовнішніх шоків представлені в роботах Бугай В. З., Омельченко В. М. [3] та Чепка В.В. [4]. Зокрема, В. В. Чепка розглядає стійкість як такий рівноважний стан, за якого управлінські рішення здатні регулювати основні фактори стійкості – управління, виробництво, фінанси та персонал – у заданих межах ризику. Сініцин О. О. [5], Давиденко Н.М. [6], Майборода О. В. та Хлопкова С. Ю. [6] акцентують увагу на важливості співвідношення власного та позикового капіталу як ключового індикатора стабільності.

Питання інноваційного розвитку та відтворення промислового потенціалу в регіональному аспекті детально досліджено Коледіною К. О. [8] та Петренко Н.О. [9]. Їхні праці доводять, що розвиток підприємств спирається на ресурсний та виробничий потенціали регіону, а децентралізація виступає ключовим механізмом саморозвитку територій. Проблема банківського кредитування як інструменту забезпечення стійкості агропромислових підприємств у період повного відновлення є центральною темою досліджень Андроса С.В. [10] Автор аналізує інституційні можливості банків та роль державних програм, зокрема «Доступні кредити 5-7-9%», у задоволенні довгострокових потреб підприємств у капіталі. Методичні підходи до оцінки потенціалу підприємства представлені у роботах Ніколюк О. М. та Мартинчук І. В. [11], які пропонують розгалужену систему кількісних та якісних показників для аналізу майнової та фінансової складових. Сучасні виклики фінансiалiзацiї та ризики «кредитно-боргового механiзму вiдтворення» досліджуються у міжнародних публікаціях 2024 року [12], де аналізується парадокс грошового прибутку та зміщення фокусу з продуктивних інвестицій на фінансові ринки. Ці роботи вказують на загрозу деградації реального сектору через надмірне боргове навантаження.

Формулювання цілей статті

Метою статті є наукове обґрунтування теоретико-методичних засад та практичних інструментів фінансово-кредитного та інвестиційного забезпечення розширеного відтворення потенціалу підприємств як домінуючого фактора їхньої фінансово-економічної стійкості.

Виклад основного матеріалу дослідження

Розширене відтворення потенціалу підприємства є безперервним процесом якісного та кількісного нарощування виробничих потужностей, технологічних можливостей та інтелектуального капіталу. У традиційній економічній теорії відтворення поділяється на просте, де обсяг факторів виробництва залишається незмінним, та розширене, де за рахунок інвестування частини прибутку та залучених коштів відбувається масштабування діяльності. Проте в умовах 2024–2025 років таке розуміння потребує уточнення: розширене відтворення сьогодні – це передусім інтенсивний тип розвитку, спрямований на підвищення ефективності кожної одиниці ресурсу.

Інтенсивний тип відтворення досягається через вдосконалення знарядь праці, використання енергозберігаючих технологій, підвищення кваліфікації персоналу та оптимізацію управлінських структур. Такий підхід безпосередньо впливає на фінансово-економічну стійкість підприємства, оскільки дозволяє знижувати собівартість продукції та підвищувати її конкурентоспроможність на ринку, що, у свою чергу, генерує додатковий прибуток для подальшого інвестування.

Фінансово-економічна стійкість у цьому контексті розглядається як здатність підприємства підтримувати позитивну динаміку розвитку навіть за умови негативних зовнішніх впливів. Стійкість забезпечується через формування адекватного резерву ресурсного потенціалу, який дозволяє системі не просто вижити, а й адаптуватися до змін. Взаємозв'язок між відтворенням та стійкістю можна описати як замкнений цикл: ефективне відтворення зміцнює стійкість, а стійкість створює сприятливі умови (зокрема, інвестиційну привабливість) для подальшого відтворення.

В умовах дефіциту власних коштів, спричиненого воєнною агресією та порушенням виробничих циклів, банківське кредитування виступає критично важливим джерелом фінансового забезпечення відтворення. Протягом 2023–2024 років українська банківська система демонструє стійкість та готовність до кредитної експансії, проте умови доступу до ресурсів залишаються складними.

Основними бар'єрами для залучення банківських кредитів є висока вартість ресурсів, ускладнений доступ для малого та середнього бізнесу (МСБ) через жорсткі вимоги до застави та високі кредитні ризики в прифронтових регіонах. Водночас спостерігається зростання прибутковості банківського сектору — за 2024–2025 роки прибуток банків перевищив 126 млрд грн, що створює фундамент для подальшого нарощення кредитних портфелів [13].

Ключову роль у підтримці стійкості підприємств відіграють державні програми. Програма «Доступні кредити 5-7-9%» стала основним інструментом поповнення обігового капіталу та фінансування інвестиційних проєктів. Вона дозволяє значно знизити фінансове навантаження на підприємства, що є особливо критичним для аграрного сектору та промисловості.

Таблиця 1. Стан та тенденції банківського кредитування суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану

Ключові показники банківського кредитування (станом на 2024-початок 2025 рр.)	Значення / Характеристика
Загальний прибуток банківського сектору (2025 р., попередньо)	126,8 млрд грн
Основне джерело прибутку	Чистий процентний дохід
Ключові банки-кредитори агросектору	Райффайзен, Ощадбанк, ПриватБанк, ПУМБ
Портфель кредитів Райффайзен Банку в агросекторі	~20 млрд грн
Кількість позичальників ПриватБанку за програмою «5-7-9%»	>3 200 сільгосптоваровиробників

Джерело: розроблено автором.

Незважаючи на активність державних банків, спостерігається недостатність «довгих» та «дешевих» грошей для масштабної модернізації основних засобів. Це зумовлює необхідність залучення небанківських фінансових інструментів.

Інвестиційне забезпечення є безпосереднім інструментом реалізації розширеного відтворення. Статистичні дані за 2024 рік демонструють стрімке зростання обсягів капітальних інвестицій в Україні – на 35,1 % порівняно з попереднім роком, що в грошовому еквіваленті становить 534,42 млрд грн. Таке зростання свідчить про те, що бізнес почав реалізовувати відкладений попит на оновлення потужностей.

Структура капітальних інвестицій за видами економічної діяльності у 2024 році демонструє чітку орієнтацію на промисловий сектор та обороноздатність.

Важливо зазначити, що 93,8% всіх інвестицій спрямовано в матеріальні активи, з яких найбільшу частку займають машини, обладнання та інвентар (175,29 млрд грн). Це підтверджує тезу про інтенсивний характер відтворення: підприємства інвестують у засоби виробництва для підвищення продуктивності праці. Водночас інвестиції в нематеріальні активи складають лише 6,2%, що вказує на певний дефіцит уваги до інтелектуального капіталу та наукових розробок у загальній структурі відтворення.

Міжнародні фінансові організації (МФО), такі як Світовий банк та ЄБРР, відіграють роль стабілізаційного буфера та джерела пільгового фінансування в умовах війни. Програма RISE Світового банку, що стартувала у 2024 році, передбачає фінансування на сотні мільйонів доларів для підтримки стійкості українського приватного сектору.¹⁵

ЄБРР фокусується на підтримці критичної інфраструктури та розширенні доступу підприємств до фінансування через місцеві банківські установи. Важливою перевагою програм ЄБРР є можливість отримання кредитів на поповнення обігового капіталу без застави, за умов відповідності екологічним та управлінським стандартам. Це стимулює підприємства не лише до відтворення потужностей, а й до переходу на стандарти сталого розвитку.

Небанківський фінансовий сектор у 2024–2025 роках демонструє зростання в сегментах лізингу та факторингу. Лізинг виступає ефективною альтернативою кредиту для оновлення технічного парку агропідприємств, оскільки дозволяє мінімізувати початкові витрати капіталу. Факторинг став інструментом підтримки ліквідності в умовах зростання дебіторської заборгованості. Обсяги операцій з класичного факторингу зросли наприкінці 2024 року, що допомогло підприємствам уникати касових розривів.

Для забезпечення фінансово-економічної стійкості менеджмент підприємства повинен використовувати адекватний математичний апарат оцінки ефективності відтворення. Ключовим інструментом є розрахунок інтегрального коефіцієнта розвитку потенціалу.¹²

Методичний підхід до оцінки фінансової складової потенціалу передбачає аналіз низки коефіцієнтів:

1. Коефіцієнт автономії (K_a): показує частку власного капіталу в загальній структурі пасивів.

$$K_a = \frac{E}{A} \quad (1)$$

де E — власний капітал, A — активи.

2. Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття): характеризує здатність підприємства погашати поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів.

3. NPV інвестиційного проекту відтворення:

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+r)^t} - I_0 \quad (2)$$

де CF_t — чистий грошовий потік, r — ставка дисконтування, I_0 — обсяг інвестицій у відтворення.

Використання графоаналітичного методу «Квадрат потенціалу» дозволяє візуалізувати збалансованість відтворення різних складових: виробничої, фінансової, інноваційної та кадрової. Якщо одна зі складових (наприклад, фінансова) значно відстає від інших, це створює загрозу для стійкості всієї системи.

Сучасні дослідження 2024 року вказують на небезпечну тенденцію фінансiалiзацiї, коли прибуток витягується не з виробництва продукцiї, а з операцiй на фiнансових ринках. Це веде до формування «кредитно-боргового механiзму вiдтворення», де кредит створює новий борг, який вимагає ще бiльшого кредиту для обслуговування. В умовах України цей ризик проявляється у високій вартостi запозичень. Якщо рентабельнiсть активiв пiдприємства нижча за вiдсоткову ставку за кредитом, залучення позикових коштів для розширеного вiдтворення веде до зниження фiнансової стiйкостi та ризику банкрутства в довгостроковiй перспективi. Тому критично важливою є державна пiдтримка у виглядi компенсацiї вiдсоткових ставок, що дозволяє вирiвняти вартiсть капiталу з рiвнем прибутковостi реального сектору. Аналiз показує, що iнновацiйний розвиток та вiдтворення потенцiалу мають чiтку регiональну специфiку. Розвиток пiдприємств безпосередньо залежить вiд ресурсного, виробничого та споживчого потенцiалiв регiону. Наприклад, у 2024 році бiльша концентрацiя капiтальних iнвестицiй спостерiгалася у Києвi та великих iндустрiальних центрах. Для агропромислового виробництва фiнансова стiйкiсть значною мiрою залежить вiд сезонностi та природних ризикiв. Специфика кредитування тут включає потребу в пiльгових перiодах, що збiгаються з циклом реалiзацiї продукцiї. Для промислових гiгантiв головним викликом є висока капiталомiсткiсть вiдтворення, що вимагає залучення синдикованих кредитiв та випуску облiгацiй.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Фінансово-кредитне та інвестиційне забезпечення розширеного відтворення потенціалу є невід'ємною умовою підтримання фінансово-економічної стійкості підприємств у турбулентному середовищі 2024–2025 років. На основі проведеного аналізу можна зробити такі висновки: По-перше, розширене відтворення має носити інтенсивний характер, орієнтуючись на технологічне оновлення та підвищення ресурсоефективності. Просте збільшення обсягів ресурсів без зміни їхньої якості в сучасних умовах є неефективним і веде до втрати стійкості. По-друге, банківське кредитування залишається головним зовнішнім джерелом фінансування відтворення, проте його ефективність критично залежить від державних програм підтримки, таких як «5-7-9%». Без механізмів здешевлення кредитного ресурсу більшість інвестиційних проектів у реальному секторі залишаються нерентабельними через високі відсоткові ставки. По-третє, спостерігається позитивний тренд зростання капітальних інвестицій (на 35% у 2024 році), що свідчить про життєздатність українського бізнесу. Проте структура інвестицій зміщена в бік матеріальних активів, що вказує на необхідність активізації інвестицій у нематеріальні активи та інновації для забезпечення довгострокових конкурентних переваг. По-четверте, роль міжнародних фінансових організацій та небанківських інструментів (лізинг, факторинг) зростає. Вони виконують роль альтернативних каналів залучення капіталу, що дозволяють підприємствам гнучко реагувати на дефіцит

ліквідності та обмеження банківського сектору. По-п'яте, для забезпечення стійкості необхідне впровадження комплексних систем моніторингу та оцінки потенціалу підприємства, які базувалися на інтегральних показниках та враховували ризики «кредитно-боргової пастки». Фінансово-економічна стійкість досягається лише за умови збалансованості джерел фінансування та темпів якісного оновлення всіх складових потенціалу суб'єкта господарювання.

Література

23. But T. V., Netudyhata K. L. Analysis of the financial sustainability of enterprises in modern conditions. *Efektivna ekonomika*. 2020. vol. 3, DOI: 10.32702/2307-2105-2020.3.156.
24. Вівчар О. Специфіка управління системою фінансовоекономічної безпеки бізнесу в умовах турбулентності економічних процесів. *Галицький економічний вісник*. 2015. № 2 (49). URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/49/118.pdf>.
25. Бугай В. В., Омельченко В. М. Аналіз та оцінка фінансової стійкості підприємства. *Держава та регіони*. 2008. № 1. С. 34–39.
26. Чепка В. В., Матяш О. К. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 12. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/12_ukr/107.pdf.
27. Сініцин О. О. Характеристика методів регулювання та оптимізації структури капіталу корпорації. *Ефективна економіка*. 2014. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2927>.
28. Давиденко Н. М. Капіталізація в контексті фінансової стабільності та конкурентоспроможності підприємств. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2016. №1(73). С. 9–15.
29. Майборода О. В., Хлопкова С. Ю. Оптимізація структури капіталу та його вплив на фінансовий потенціал підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2018.12.92>.
30. Коледіна К. О. Аналіз інноваційної активності промислових підприємств Харківської області. *Бізнес Інформ*. 2020. №10. С. 67–73. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-10-67-73>.
31. Петренко Н. О. Вплив регіональної політики на інноваційний розвиток промислових підприємств. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 18. С. 1109–1114. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-152>.
32. Андрос С. В. Фінансово-кредитна інфраструктура і роль кредитного механізму в забезпеченні стійкого функціонування підприємств агропромислового виробництва. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. 2024. № 3 (73). С. 12–21. DOI: <https://doi.org/10.15276/ETR.03.2024.2>.
33. Николіук О. М., Мартинчук І. В. Методика оцінювання ресурсного потенціалу інноваційно орієнтованих сільськогосподарських підприємств. *Проблеми економіки*. 2018. № 1. С. 207–213. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2018_1_28.
34. Javidanrad, F., Ackrill, R., Bakas, D., & Garratt, D. Theorizing the process of financialization through the paradox of profit: the credit-debt reproduction mechanism. *Journal of Post Keynesian Economics*. 2024. Vol. 47(3). Pp. 566–588. DOI: <https://doi.org/10.1080/01603477.2024.2327998>.
35. Кредитування бізнесу та населення надалі зростає, а якість кредитного портфеля поліпшується понад рік – Огляд банківського сектору. Національний банк України. 14.11.2024. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kredituvannya-biznesu-ta-naselennya-nadali-zrostaye-a-yakist-kreditnogo-portfelya-polipshuyetsya-ponad-rik--oglyad-bankivskogo-sektoru>.

References

1. But, T. V., & Netudyhata, K. L. (2020). Analysis of the financial sustainability of enterprises in modern conditions. *Efektivna Ekonomika*, vol. 3. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.3.156>.
2. Vivchar, O. (2015). Spetsyfyka upravlinnia systemoiu finansovo-ekonomichnoi bezpeky biznesu v umovakh turbulentnosti ekonomichnykh protsesiv [Specifics of managing the system of financial and economic security of business in the conditions of economic processes turbulence]. *Halytskyi Ekonomichnyi Visnyk*, vol. 49, no. 2. Available at: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/49/118.pdf>.
3. Buhai, V. Z., & Omelchenko, V. M. (2008). Analiz ta otsinka finansovoi stiiokosti pidpriemstva [Analysis and assessment of the financial stability of the enterprise]. *Derzhava ta Rehiony*, no. 1, pp. 34–39.
4. Chepka, V. V., & Matyash, O. K. (2017). Finansova stiiokist pidpriemstva: sutnist ta faktory vplyvu [Financial stability of the enterprise: essence and factors of influence]. *Ekonomika i Suspilstvo*, vol. 12. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/12_ukr/107.pdf.
5. Sinitsyn, O. O. (2014). Kharakterystyka metodiv rehuliuвання ta optymizatsii struktury kapitalu korporatsii [Characteristics of methods for regulating and optimizing the capital structure of a corporation]. *Efektivna Ekonomika*, no. 4. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2927>.
6. Davydenko, N. M. (2016). Kapitalizatsiia v konteksti finansovoi stabilnosti ta konkurentospromozhnosti pidpriemstv [Capitalization in the context of financial stability and competitiveness of enterprises]. *Naukovyi Visnyk Poltavskoho Universytetu Ekonomiky i Torhivli*, vol. 73, no. 1, pp. 9–15.
7. Maiboroda, O. V., & Khlopkova, S. Yu. (2018). Optymizatsiia struktury kapitalu ta yoho vplyv na finansovyi potentsial pidpriemstva [Optimization of capital structure and its impact on the financial potential of the enterprise]. *Efektivna Ekonomika*, no. 12. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2018.12.92>
8. Koliedina, K. O. (2020). Analiz innovatsiinoi aktyvnosti promyslovykh pidpriemstv Kharkivskoi oblasti [Analysis of innovation activity of industrial enterprises of Kharkiv region]. *Biznes Inform*, no. 10, pp. 67–73. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-10-67-73>.
9. Petrenko, N. O. (2018). Vplyv rehionalnoi polityky na innovatsiinyi rozvytk promyslovykh pidpriemstv [The impact of regional policy on the innovative development of industrial enterprises]. *Ekonomika i Suspilstvo*, vol. 18, pp. 1109–1114. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-152>.
10. Andros, S. V. (2024). Finansovo-kredytna infrastruktura i rol kredytnoho mekhanizmu v zabezpechenni stiiokoho funktsionuvannya pidpriemstv ahropromysloвого vyrobnytstva [Financial and credit infrastructure and the role of the credit mechanism in ensuring the sustainable functioning of agro-industrial production enterprises]. *Ekonomika: Realii Chasu*, vol. 73, no. 3, pp. 12–21. <https://doi.org/10.15276/ETR.03.2024.2>.
11. Nykoliuk, O. M., & Martynchuk, I. V. (2018). Metodyka otsiniuvannya resursnoho potentsialu innovatsiino oriientovanykh silskohospodarskykh pidpriemstv [Methodology for evaluating the resource potential of innovation-oriented agricultural enterprises]. *Problemy Ekonomiky*, no. 1, pp. 207–213. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2018_1_28.
12. Javidanrad, F., Ackrill, R., Bakas, D., & Garratt, D. (2024). Theorizing the process of financialization through the paradox of profit: the credit-debt reproduction mechanism. *Journal of Post Keynesian Economics*, vol. 47, no. 3, pp. 566–588. <https://doi.org/10.1080/01603477.2024.2327998>.
13. National Bank of Ukraine. (2024). *Kredytuvannya biznesu ta naseleння nadali zrostaye, a yakist kredytnoho portfelya polipshuyetsia ponad rik – Ohliad bankivskoho sektoru* [Business and household lending continues to grow, and the quality of the loan portfolio has been improving for over a year – Banking sector review]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kredituvannya-biznesu-ta-naselennya-nadali-zrostaye-a-yakist-kreditnogo-portfelya-polipshuyetsya-ponad-rik--oglyad-bankivskogo-sektoru>.

Стаття надійшла до редакції 12.08.2025 р.